

Навколишнє природне середовище

Невід'ємною умовою сталого розвитку громади є достатній рівень уваги до питань, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища.

Одним із пріоритетних напрямків в роботі по покращенню екологічного стану території громади є розв'язання проблем у сфері поводження з відходами.

У місті Коростень відходи вивозяться на полігон ТПВ, який експлуатується з 1975 року. Утриманням і обслуговуванням полігону ТПВ займається Комунальне виробничо-господарське підприємство.

Протягом 2013-2018 років за рахунок коштів державного бюджету проводились роботи з реконструкції полігону твердих побутових відходів. Відповідно до розробленої ПКД загальна кошторисна вартість цього проєкту в цінах 2018 року складала 186532,392 тис.грн. З початку будівництва на реалізацію проєкту з державного бюджету надійшли кошти в сумі 44570,842 тис. грн.

Реалізація проєкту дозволить забезпечити безпечне захоронення твердих побутових відходів на полігоні з обов'язковим дотриманням технології та як наслідок покращить екологічний стан м. Коростеня та інших населених пунктів територіальної громади.

В приєднаних населених пунктах територіальної громади взагалі відсутня система поводження з ТПВ. Там необхідно організувати процес збору та вивезення побутових відходів, який потребуватиме значних капіталовкладень, оскільки в цих населених пунктах відсутня необхідна інфраструктура у сфері поводження з ТПВ, а саме: відсутні санкціоновані звалища ТПВ, немає визначених спеціалізованих підприємств з вивезення ТПВ, місць збору та сортування ТПВ, відсутня необхідна для цього техніка та контейнери. Також необхідно буде проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу з населенням щодо необхідності укладання договорів на вивіз ТПВ.

Всього із 43 приєднаних населених пунктів вивіз побутових відходів здійснюється лише в двох селах - Грозине та Михайлівка, і то лише від багатоповерхових будинків, по приватним будинкам послуга не надається. В решті населених пунктів відходи в основному вивозяться на стихійні сміттєзвалища у природних рельєфних утвореннях - балках, ярах, долинах річок. Це становить екологічну небезпеку, оскільки стічні води, насичені забруднюючими речовинами, потрапляють у водні об'єкти.

На території громади, крім річок, знаходиться 25 ставків з загальною площею водного дзеркала 182 гектара та водосховище на річці Уж в с. Барди площею водного дзеркала 107 га.

Річка Уж є головною водною артерією і єдиним джерелом питної води в місті Коростені, тому дуже гострою є проблема замулення та обміління її русла. Вирішення цього питання є вкрай важливим для громади міста, оскільки альтернативних джерел водопостачання місто не має.

Річка Уж протікає через Ємільчинський, Коростенський і Народицький райони Житомирської області та є правою притокою ріки Прип'ять.

Щорічне зменшення кількості атмосферних опадів, випаровування, дефіцит води в період повені, заростання та зменшення дебіту притоків р. Уж обумовлює нестачу та погіршення біологічних якостей поверхневої води. Рівень води в р. Уж щорічно падає. Роботи по виявленню водоносних шарів поблизу м. Коростеня результатів не дали. Близьке залягання та вихід на поверхню кам'яних порід зумовлює відсутність сталих водоносних шарів з достатнім дебітом води, а вода з існуючих свердловин має великий вміст важких металів та велику кількість завислих речовин.

Місцева влада зі свого боку вживає можливих заходів з метою покращення стану річки, але самостійно вирішити цю проблему не в змозі.

У 2019-2020 роках проводились роботи з розчищення русла річки Уж на 4 ділянках: в районі моста по вул. Сосновського, по вул. Горького в районі міського пляжу, по вул. Древлянській та по вул. Усенова. Всього було виконано робіт на суму 1 818,175 тис.грн.

В 2020 році за кошти міського бюджету в сумі 3495,00 тис.грн. була придбана багатофункціональна самохідна установка класу амфібія Truxor T40 із додатковим обладнанням у комплекті, а саме очеретокосаркою, яка дозволяє скошувати рослинність як в воді, так і на березі річки, та причепом для транспортування самої установки.

Ця установка може працювати як на водних об'єктах, так і на заболочених територіях та в районах, в яких ведеться природоохоронна діяльність. У другому півріччі 2020 року на багатьох ділянках річки проводились роботи з розчищення русла від водоростей.

З метою вирішення питань водозабезпечення міста Коростеня, запобігання погіршення якості питної води, покращення екологічного стану водних об'єктів необхідно:

1. Виконати роботи по паспортизації водних об'єктів та розробці заходів з їх оздоровлення.
2. Проводити роботи з розчищення водних об'єктів, зокрема русла річки Уж від початку річки у Ємільчинському районі.
3. Організувати проведення перевірок суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на територіях, прилеглих до прибережних смуг водних об'єктів, з метою недопущення випадків потрапляння в них неочищених або недостатньо очищених стічних вод.

За результатами неодноразових гідрохімічних досліджень якості поверхневої води р. Уж, річкова вода, яка надходить до міста Коростеня, вже забруднена та по своїм мікробіологічним і санітарно-хімічним показникам не відповідає вимогам нормативних документів.

У м. Коростень на р. Уж функціонує низка водорегулюючих гідротехнічних споруд, більшість з яких були збудовані у 1950-60 роки минулого століття та потребують реконструкції. Руйнування гідротехнічних споруд може призвести до обміління річки, активізації ерозійних процесів, погіршення санітарно-епідемічного стану в населених пунктах, відсутності зон відпочинку населення.

Так, потребує реконструкції гребля в районі м'ясокомбінату. Було розроблено проект «Реконструкція греблі в районі м'ясокомбінату в м. Коростень». Загальна вартість будівництва в цінах 2018 року складала 5697,490 тис.грн.

На якість водних ресурсів р. Уж також негативно впливає робота міських очисних споруд каналізації КП «Водоканал», які потребують реконструкції. Діючі очисні споруди побудовані в 1978 році, по технічному стану морально застарілі, працюють неефективно та не забезпечують належне очищення стоків перед скиданням їх в р. Уж. Вирішення цієї проблеми можливе шляхом проведення реконструкції існуючих очисних споруд каналізації з розширенням їх потужностей до 15 тис. м³/добу.

Причиною погіршення якості води в р. Уж є також відсутність у м. Коростень споруд очистки зливових стоків. Мережі зливової каналізації є застарілими та не відповідають сучасним експлуатаційним вимогам, відсутня цілісна система вловлювання, збору і відведення цих стоків на окремі міські або локальні очисні споруди.

В решті населених пунктів громади, де є свердловини та здійснюється водопостачання (с. Михайлівка, Грозине, Бехи), постає питання щодо будівництва каналізаційних мереж та відсутніх очисних споруд каналізації, що також потребуватиме значних капіталовкладень. У інших селах, де люди до останнього часу брали воду з колодязів, у зв'язку зі зменшенням рівнів води в колодязях постає питання щодо необхідності будівництва нових свердловин.

У зв'язку з вищевказаним слід врахувати ще низку питань, вирішення яких потребуватиме капіталовкладень. Для забезпечення подальшого утримання та обслуговування свердловин КП «Водоканал» необхідно:

- корегувати «Дозвіл на спеціальне водокористування» в зв'язку зі збільшенням лімітів, зон обслуговування та збільшенням штатного розкладу;
- отримувати «Спеціальний дозвіл на користування ділянкою надр», замовляти відсутні «Радіологічні паспорти» кожної свердловини та «Проект землеустрою на санітарно-захистні зони свердловин».

Збільшення зон обслуговування та збільшення виробничих витрат КП «Водоканал» вплине на збільшення складових частин при формуванні тарифу, що призведе до необхідності їх підняття.

Отже, основні проблемні питання, вирішення яких потребує значних капіталовкладень:

1. Проблема замулення та обміління русла р. Уж, яка є основним джерелом питної води в місті.
2. Перевантажені та неефективно працюючі очисні споруди каналізації, в тому числі зливової.
3. Значний термін експлуатації водопровідних і каналізаційних мереж, що є причиною частих аварій, які зумовлюють великі втрати води та її вторинне забруднення.
4. Наявний парк комунальної спецтехніки, зокрема з вивозу та утилізації твердих побутових відходів, потребує збільшення та оновлення.

5. Відсутність сміттєпереробного комплексу, внаслідок чого відбувається забруднення територій промисловими та побутовими відходами та збільшується навантаження на полігон ТПВ.

6. Захаращеність берегів річок та водойм стихійними звалищами побутових і будівельних відходів.

7. Загроза руйнування гідротехнічних споруд, які вже відпрацювали свій ресурс.

8. Погіршення фітосанітарного стану зелених насаджень (велика кількість хворих та аваріних дерев).

9. На території 12 приєднаних сільських рад зберігаються 35,731 тон непридатних до використання пестицидів та отрутохімікатів, які потребують перевезення в безпечний пункт розміщення.

10. В с. Ключеве є об'єкт незавершеного будівництва - пункт складування відходів дезактивації (ПСВД) «Коростенський». в якому знаходиться 7,8 тис. м³ відходів дезактивації та стан якого є незадовільним. Будівництво ПСВД проводилось у 1994-1998 роках, з чотирьох секцій була збудована одна, потім фінансування будівництва ПСВД було призупинено, і більше роботи не проводились. Оскільки це об'єкт незавершеного будівництва (ПСВД), то в районній державній адміністрації відсутні відповідні дозвільні документи на створення і зберігання відходів, що становлять радіаційну небезпеку.

Контроль за радіаційним станом пункту збору відходів дезактивації в с. Ключеве здійснюється Коростенським міжрайонним управлінням ГУ Держсанепідемслужби.

В зв'язку з тим, що на території громади велика кількість лісових масивів та сільськогосподарських угідь, актуальним буде питання щодо недопущення випадків лісових пожеж, які завдають значної шкоди навколишньому середовищу та які мали місце впродовж попередніх років.

Заходи у сфері охорони навколишнього природного середовища перелічені в «Екологічній програмі м. Коростеня на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням 29 сесії VII скликання Коростенської міської ради від 21.02.2019 року № 1376, до якої, в зв'язку зі створенням територіальної громади, необхідно буде вносити відповідні зміни.

Основні напрями діяльності:

1. Реконструкція очисних споруд каналізації.
2. Послуги з видалення твердих побутових відходів (ліквідація стихійних звалищ).

3. Будівництво полігону ТПВ.

4. Будівництво (облаштування), капітальний ремонт контейнерних майданчиків для збору ТПВ, вторинної сировини.

5. Придбання та впровадження обладнання та машин для збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування побутових відходів.

6. Будівництво, реконструкція очисних споруд зливової каналізації.

7. Розчищення русла р. Уж та р. Кремно.

8. Реконструкція, капітальний ремонт гідротехнічних споруд.

9. Будівництво притулку для безпритульних тварин.
10. Проведення моніторингових досліджень якості води нецентралізованих джерел водопостачання.
11. Проведення моніторингових досліджень в галузі поводження з відходами.

Інструмент виконання: Екологічна програма м. Коростеня на 2019-2021 роки.

Очікувані результати:

1. Забезпечення комфортних умов для проживання громади.
2. Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки.
3. Реалізація ефективної природоохоронної політики на місцевому рівні.

Для реалізації поставлених завдань є потреба у створенні у складі виконавчого комітету окремого підрозділу, який займався би вирішенням питань, пов'язаних з екологічними проблемами громади.